

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Γηρατειά-Τρίτη Ηλικία & Νεότητα

A1.

1. Μοναξιά 2. Σεβασμός 3. Γήρανση 4. Περίθαλψη 5. Εμπειρία 6. Αναπόληση 7. Ευπάθεια
8. Εγκατάλειψη 9. Συνταξιοδότηση 10. Ανθεκτικότητα.

A2.

προγονοπληξία - β, σωφροσύνη - γ, συγκατάβαση - α, προσήλωση - β, επιφυλακτικότητα - γ, ανεπάρκεια - α, υποτίμηση - β, μακροβιότητα - α, εξασθένιση - α, κατάπτωση - γ

A3.

1. Το **γήρας** μπορεί να προκαλέσει σωματική **αδυναμία**, γεγονός που οδηγεί σε **εξάρτηση** από τρίτους και καθιστά αναγκαία τη **φροντίδα**, που συνδέεται με την προστασία της **ανθρώπινης αξίας**.
2. Η **εμπειρία** που αποκτούν οι άνθρωποι με την πάροδο του χρόνου μετασχηματίζεται σε **σοφία**, η μετάδοση της οποίας ενισχύει τη **διαγενεακή επικοινωνία** και συμβάλλει ουσιαστικά στην **πολιτισμική συνέχεια** μιας κοινωνίας.
3. Η **γήρανση**, ως φυσική εξέλιξη της ζωής, συνοδεύεται συχνά από **βιολογική φθορά** και αυξημένη **ευαλωτότητα**, γεγονός που καθιστά επιτακτική την **ανάγκη φροντίδας** των ηλικιωμένων.
4. Ο **σεβασμός** προς την Τρίτη Ηλικία αποτελεί τη βάση για την **ισότητα** ανάμεσα στις γενιές και προωθεί την **ένταξη** των ηλικιωμένων στην κοινωνική ζωή, δίνοντάς τους τη δυνατότητα για **ενεργή συμμετοχή** και διασφαλίζοντας μια **αξιοπρεπή διαβίωση**.
5. Η **μνήμη** των ηλικιωμένων είναι φορέας συλλογικής **ταυτότητας**, ζωντανή συνέχιση της **ιστορίας**, θεμέλιο της **παράδοσης** και επομένως διασφαλίζει την **πολιτιστική συνείδηση**.

B1.

Ο ηλικιακός ρατσισμός σχετίζεται με τη συστηματική δημιουργία στερεοτύπων και την **εδραίωση** προκαταλήψεων που οδηγούν σε **διαχωρισμό** κάποιων ατόμων από τα υπόλοιπα μέλη της κοινωνίας και στον αποκλεισμό τους από σημαντικές δραστηριότητες, με μοναδικό κριτήριο την ηλικία τους. Πρόκειται συχνά για ένα σύνολο **ιδεοληψιών**, που **εισχωρούν** ποικιλοτρόπως στον καθημερινό μας τρόπο σκέψης και έκφρασης. Βιβλία, δημοφιλείς ταινίες, διαφημίσεις, το καθημερινό λεξιλόγιο, πολλές θεσμικές αποφάσεις γίνονται **φορείς** του ηλικιακού ρατσισμού, χωρίς πάντα να τον αντιλαμβανόμαστε ως τέτοιο. Δυστυχώς, πολύ συχνά θεωρούμε τις **συναφείς** αντιλήψεις και **πρακτικές** ως κάτι απόλυτα φυσιολογικό. [...] Φυσικός είναι και ο φόβος μας για τα γηρατειά, που δεν μας επιτρέπει πάντα να συνειδητοποιήσουμε ότι μπορεί η βιολογική φθορά, μετά από κάποιο ηλικιακό όριο, να είναι **αναπότρεπτη**, η ψυχική ωρίμαση, όμως, έχει **πλήθος** θετικών γνωρισμάτων, όπως την πρακτική σοφία και τη βελτίωση της κριτικής μας ικανότητας. Για αυτούς τους λόγους και μόνο ίσως θα πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι η τρίτη ηλικία μπορεί να είναι σίγουρα λειτουργική, αν όχι και **αναπτυξιακή**.

B2.

Ευθύς λόγος με λαϊκή γλώσσα/προφορά: «Έχουμε κι - πώς του λέτι; - Γουί Φι» «Ιπειδή όμους δεν τα ξέρου αυτά, τουν κωδικό θα τουν βρείτι γραμμένου 'κέι δα».

Επανάληψη του ξενικού τύπου παραφρασμένου: «Γουί Φι»

Χρήση καθημερινού/νεανικού λεξιλογίου: Τσεκάρουμε, σήμα καμπάνα

Στίξη (λεπτή ειρωνεία): (την έχω πάθει πολλάκις, επιλέγοντας ξενοδοχεία που υπόσχονται Internet αλλά αποκρύπτουν επιμελώς ότι η ταχύτητα σύνδεσης είναι τόσο χαμηλή ώστε δεν υπάρχει περίπτωση να μπεις), και ζήτησα τον κωδικό τού WiFi ...

Το χιούμορ προσδίδει ένα πιο οικείο, ζωντανό, ανάλαφρο και παραστατικό ύφος, που βοηθά τον αναγνώστη να προσεγγίσει καλύτερα το θέμα. Μέσω αυτού ενισχύεται η προσέλκυση και επιτυγχάνεται η διατήρηση του ενδιαφέροντος του δέκτη, ο οποίος εμπλέκεται ενεργά και συνεχίζει την ανάγνωση με μεγαλύτερη ευκολία. Τέλος, γίνεται κριτική με πιο ήπιο και αποδεκτό τρόπο.

B3.

1 - β, 2 - α, 3 - α, 4 - β, 5 - α.

ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ:

1. Ο καθηγητής Ψυχιατρικής στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο κ. Αντώνης Πολίτης παρατηρεί: «τα τελευταία χρόνια εμφανίζονται στο νοσοκομείο και τα ειδικά ιατρεία όλο και περισσότεροι ηλικιωμένοι με προβλήματα μνήμης, οι οποίοι είναι μόνοι.»
2. Εμείς οι ειδικοί διαπιστώνουμε πως εκτός από τους ανθρώπους που είναι μοναχικοί, υπάρχει και ένας μεγάλος αριθμός ανθρώπων που είναι μόνοι γιατί τα παιδιά τους έχουν φύγει στο εξωτερικό.
3. Ο κύριος Πολίτης λέει/ υποστηρίζει ότι αρχίζουν να προκύπτουν δυσκολίες σχετικά με το πώς τα παιδιά θα φροντίζουν αυτούς τους γονείς και διαπιστώνει πως έχει δημιουργηθεί ένα κενό φροντίδας [...].
4. [...] «το φαινόμενο θα ενταθεί, καθώς θα μεγαλώνουν οι γονείς των μεταναστών της κρίσης.», (τονίζει ο τελευταίος).
5. Τέλος, διαπιστώνει ότι μαζί με το brain drain, υπάρχει και το care drain, καθώς την περίοδο της κρίσης, εκτός από ένα μεγάλο κομμάτι εξειδικευμένου προσωπικού, έφυγε από τη χώρα και ένα κομμάτι της φροντίδας. Συμπεραίνει ότι σε βάθος χρόνου, όταν οι γονείς τους φτάσουν τα 80, θα δημιουργηθεί ένα κενό φροντίδας που δεν ξέρει αν είναι έτοιμοι να καλύψουν.

B4.

1 - β, 2 - α, 3 - β, 4 - α, 5 - γ.

B5.

- α. Ασύνδετο σχήμα: «...που εκπέμπει δυναμισμό, γνώση, σοφία, εμπειρία...»
Λειτουργία: Επιταχύνει τον ρυθμό, προσδίδει πυκνότητα νοημάτων και διαμορφώνει ύφος απλό, άμεσο και προφορικό.
- β. Συνυποδηλωτική γλώσσα: i. «Οι κοινωνίες μας αποτελούν ένα πολυσύνθετο μωσαϊκό κοινωνικών δυνάμεων...», ii. «...ένα ζωντανό κύτταρο που εκπέμπει δυναμισμό...»
Λειτουργία: Με την ποιητική λειτουργία της γλώσσας το ύφος γίνεται οικείο, γλαφυρό, παραστατικό, προκαλώντας αισθητική απόλαυση και συγκινησιακή φόρτιση στον δέκτη.
- γ. Αποτέλεσμα: «Συνεπώς»
Χρονική σχέση: «Ταυτόχρονα»

Γ1.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

*Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,
σεβαστά μέλη του Δημοτικού Συμβουλίου,
αγαπητοί συμπολίτες,*

Με ιδιαίτερη τιμή και αίσθημα ευθύνης στέκομαι σήμερα ενώπιόν σας, σε μια εκδήλωση αφιερωμένη σε ένα ζήτημα βαθιά ανθρώπινο και διαχρονικό, τη στάση που οφείλουμε, ως νέα γενιά, να κρατούμε απέναντι στην Τρίτη Ηλικία, μία ομάδα ανθρώπων που συχνά παραμένει αθέατη, παρότι αποτελεί θεμέλιο του παρόντος. Σε μια εποχή που κυριαρχούν η ταχύτητα, η καινοτομία και το εφήμερο, είναι σημαντικό να στραφούμε ξανά προς εκείνους που κουβαλούν στους ώμους τους τις ρίζες μας, την ιστορική μας μνήμη, τις αξίες που μας διαμόρφωσαν. Η παρουσία των ηλικιωμένων στην κοινωνία δεν είναι απλώς υπενθύμιση του παρελθόντος,

αλλά πολύτιμη φωνή για το παρόν και τον δρόμο προς ένα πιο ανθρώπινο μέλλον. Και ο ρόλος των νέων σε αυτή τη σχέση είναι καθοριστικός. Γιατί η στάση μας απέναντι στην Τρίτη Ηλικία δεν είναι μόνο θέμα ευγένειας· είναι μέτρο του πολιτισμού μας.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ολοκληρώνοντας την παρέμβασή μου, θα ήθελα να τονίσω για ακόμα μια φορά πως η σωστή στάση μας απέναντι στους ανθρώπους της Τρίτης Ηλικίας δεν είναι απλώς υποχρέωση, αλλά τιμή. Ο τρόπος με τον οποίο στεκόμαστε δίπλα τους αντικατοπτρίζει το ήθος και την ωριμότητα της κοινωνίας μας. Οι ηλικιωμένοι δεν ζητούν οίκτο— ζητούν αναγνώριση, διάλογο, σεβασμό. Ζητούν μια θέση ενεργή, όχι στο περιθώριο, αλλά στο κέντρο της ζωής. Ας γίνουμε, λοιπόν, εμείς - η νέα γενιά - η γέφυρα ανάμεσα στο χθες και στο αύριο. Γιατί η φροντίδα προς τους μεγαλύτερους δεν είναι μόνο πράξη ευγένειας· είναι πράξη πολιτισμού.

Ευχαριστώ θερμά για την προσοχή σας.

Γ2. α.

1 - α, 2 - β, 3 - β, 4 - α, 5 - β, 6 - α, 7 - β, 8 - α, 9 - β, 10 - β.

Γ2. β.

1 - γ, 2 - ε, 3 - β, 4 - α, 5 - δ

Δ1.

Το βασικό θέμα του ποιήματος είναι η **θλίψη** του ηλικιωμένου για τη χαμένη νεότητα που συνοδεύεται από τη **μεταμέλεια** για τις επιλογές του παρελθόντος. Το ποίημα «Ένας γέρος» του Κ.Π. Καβάφη έχει ως βασικό θέμα τη ματαιότητα του **χρόνου** που περνά και τη θλίψη για τη χαμένη **νιότη**. Το ποιητικό υποκείμενο παρουσιάζει έναν γέροντα που, μόνος σ' ένα καφενείο, **συλλογίζεται** τη ζωή του και **συνειδητοποιεί** ότι δεν χάρηκε τα χρόνια της νεότητας, γιατί **εμπιστεύτηκε** τη «φρόνηση» που τον ξεγέλασε με την ψεύτικη **υπόσχεση** ότι «έχει καιρό». Τώρα, μέσα στη **μοναξιά** και τη φθορά των **γηρατειών**, νιώθει πικρία και μεταμέλεια για τις **ευκαιρίες** που έχασε. Μέσα από τη μορφή του γέρου, ο Καβάφης εκφράζει το **διαχρονικό** ανθρώπινο αίσθημα της **νοσταλγίας** για το παρελθόν και της συνειδητοποίησης της **φθοράς** του χρόνου.

Δ2.

- 1 - β - iii,
- 2 - δ - i,
- 3 - α - iv,
- 4 - ε - ii,
- 5 - γ - v.

Δ3.

Θα του έλεγα πως κάθε ηλικία κρύβει τη δική της ομορφιά και αξία. Τα χρόνια που πέρασαν δεν χάθηκαν, γιατί μέσα τους βρίσκονται οι εμπειρίες, οι αναμνήσεις και η σοφία του. Η ζωή μπορεί να παραμείνει δημιουργική, αρκεί να στραφεί στην αγάπη, στη γνώση και στους ανθρώπους γύρω του. Επίσης, θα τον συμβούλευα να αξιοποιεί την κάθε στιγμή με δραστηριότητες που τον κάνουν χαρούμενο και να μην παραιτείται από τη ζωή.

Ε1.

1. ανενημέρωτοι 2. αρδευτικό 3. Αρεοπαγίτου 4. αρχαιρεσίες 5. γενεαλογικό 6. γενετικό 7. κοινότητες 8. μεγεθύνουμε 9. καταχώριση 10. Οκτωβρίου.

ΣΤ.

β. ντροπή